

Fredag 29 april 2016 - nr 21
Lösnummer 30 kr

För dig som vill förändra världen #59
tidningensyre.se

Syre

*”Att flytta språk-
rörsticlarna inom
regeringskansliet
är långt ifrån den
nystart som Miljö-
partiet behöver.”*

Lennart Fernström
Glöd – Ledare

**Nu även
på tisdagar**

tidningensyre.se/nummer/

Basinkomstförsöken tar form i Finland • Zoom 12–17

Efter arbetsplikten

GLÖD Under ytan: Anna-Klara Bratt om handskakningar • Leo Rudberg: Låt kolet ligga
RADAR Hbtq-aktivister mördade • Kritiserat växtgift blir kvar • Kärnkraftens popularitet sjunker
ENERGI I blickfånget: Isabelle Falck • Kultur med Nike om nätets politiska mötesplatser • Korsord

Feministiskt initiativ är enligt Ipsos på väg att bli större än KD.

Morgan Johansson angriper i Aktuellt Moderaterna för att en alliansregering inte skulle klara att föra en lika hård flyktingpolitik som S och MP.

Nystart eller "nystart"?

Miljöpartiets språkrör har aviserat en nystart och det är inte en dag för sent. Men inte för vad som hänt under de två senaste veckorna, veckor då "alla" blev som galna. Statsministern tyckte att han kunde bestämma hur landets alla undersåtar ska hälsa. Bostadsministern fick avgå för att han för sju år sedan råkade jämföra något annat med vad som hände i Tyskland på 30-talet. MPs grundare Per Gahrton skyllde på Israellobbyn och grön press. En miljöpartistisk regeringstjänsteman försökte påverka innehållet i SVTs Aktuellt. En förvirrad forskare och Nalin Pekgul fick (återigen) breda ut sig och förklara att MP är infiltrerat av islamister. Pekguls bevis var att hon hade pratat med några icke namngivna miljöpartister för flera år sedan, forskaren var ännu mer luddig än så. Men det räckte för att få en krypande partisekreterare att förklara att Miljöpartiet nu skulle använda extern expertis för att se om partiet är infiltrerat av islamister ...

MP behöver skaka av sig de senaste veckornas drev, men nystarten måste gå djupare än så. Framför allt behöver den handla om annat än personer och fennissa. Partiet måste göra upp med sin fixering vid regeringsmedverkan. Det måste vara ett av flera medel för att nå ett grönt samhälle, inte ett mål i sig. Verklig makt kan en bara ha om en har valmöjligheter och inte låser sig vid ett alternativ. Framför allt måste partiet hitta tillbaka till de gröna idéerna: tillväxt- och arbetskritik, basinkomst, öppna gränser och en radikal miljöpolitik utan förbifarter, kolbrytning och annat som hotar livet på denna planet.

För det ska ske krävs en ny ledning som har stått utanför regeringsprojektet, som inte varit med och kompromissat bort det mesta av vad grön politik heter. Att flytta språkrörstitlarna inom regeringskansliet är därför långt ifrån den nystart som partiet behöver.

När MP 2002 började sitt regeringsprojekt var de stenhårda i förhandlingarna med sossarna och höll i det längsta dörren öppen för att istället samarbeta med borgerliga partier (detta var före Alliansen). Det gav ingen plats i

Att flytta runt språkrörsuppgiften i denna grupp kan knappast ses som en nystart för Miljöpartiet.

regeringen men däremot gröna framgångar som partiet inte kommit i närheten av i regeringsställning. Biltullar i Stockholm, friår och flyktingamnesti är några exempel på vad sossarna tvingades bjuda på för att få MPs stöd.

Men ju längre tiden gick utan regeringsmedverkan, desto mer blev ministerposter ett mål och inte ett medel. Först ströks politik som S störde sig på ur programmet. EU-utträde, medborgarlön, tillväxtkritik, snabb avveckling av kärnkraften – inget sågs som heligt.

I nästa steg, inför valet 2010, skrevs en gemensam plattform för S, V, MP. Ingen kan säga att den var grön, men jämfört med dagens regeringspolitik var den illgrön. Vid valförlusten konstaterades dock att den gemensamma politiken inte hade tilltalat någon. För grön för S-väljarna, för grå för MP-väljarna och för liberal för Vs väljare.

Att inte gå till val på en gemensam politik inför 2014 var därför helt rätt. Men att samtidigt binda sig för att delta i en S-regering utan garantier för grön politik var att spola ut de sista gröna idéerna med badvattnet.

Innan en bestämmer sig för att regera ihop måste en förhandla och försäkra sig om att politiken blir tillräckligt bra. Men det skedde aldrig och Socialdemokraterna räknade kallt med att MPs regeringstörst skulle göra dem till en lydig regeringspartner. Och för varje gång MP har låtit sig köras över av S har förhandlingspositionen blivit svagare. Varför ska S bjuda MP på något när de ändå kommer att sitta kvar?

Därför behövs en ny ledning, som inte sitter fast i gamla mönster och överenskommelser. En ledning som inte har lovat S evig regeringsstrohet, som S inte kan utgå ifrån stannar i regering om de blir överkörda. Som nystartar politiken, villkorar regeringsmedverkan med grön politik och klart och tydligt är beredd att lämna regeringen om de blir överkörda i grundläggande gröna frågor.

Men det räcker inte, partiet måste också börja väcka opinion för de gröna idéerna. Utan en stark grön opinion kan grön politik aldrig genomföras så länge vi lever i en demokrati. Medan MP ägnat sig åt regeringshantverket har SD skapat en läskig opinion. Och därigenom har de, trots att ingen vill samarbeta med dem, fått igenom mer av sin politik denna mandatperiod än något annat riksdagsparti.

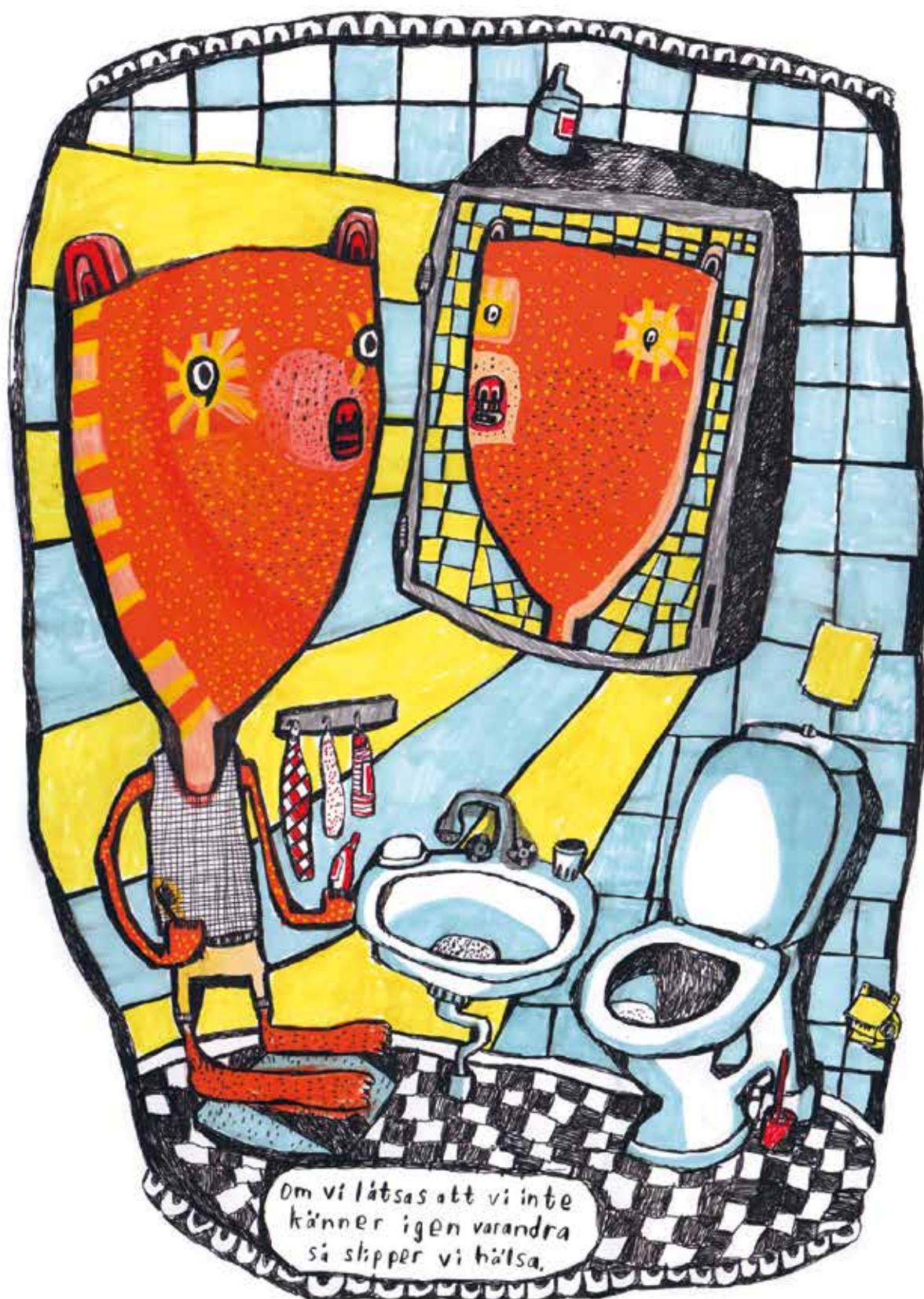
Medan MP som regeringsparti haft motgång efter motgång har SD som oppositionsparti haft framgång efter framgång. Ett tips från coachen är därför att låta språkrören slippa ministerportföljer och att ständigt försvara sossepolitik. Låt dem bara vara språkrör för partiet, ett parti som förhoppningsvis också börjar hitta tillbaka till verklig grön politik. För är det något som behövs i dagens unkna samhällsklimat är det starka gröna röster.

Lennart Fernström
lennart.fernstrom@tidningensy.se

Omslagsfoto (från Korsnäs hembygdsgård i Finland): Benita Eklund

Sara Granér

Rättigheter ska byggas ut – diskriminering beivras

Att ta varandra i hand är inte det enda sättet att hälsa. I striden om handskakningen krockar problem som den intersektionella och postkoloniala feminismen har brottats med i årtionden, skriver Anna-Klara Bratt på Under ytan.

Anna-Klara Bratt är chefredaktör och ansvarig utgivare på partipolitiskt obundna webbtidningen Feministiskt perspektiv. Bratt var tidigare chefredaktör på veckotidningen Arbetaren där hon drev ett uppmärksammat och prisat arbete för könsbalanserat innehåll.

Foto: Peter Holmqvist

Sedan en dryg vecka rasar debatten om rätten eller skyldigheten att ta någon i hand på officiella uppdrag – i Miljöpartiet. Diskussionen har relevans för alla partier och handlar ytterst om makt – och vem som har den.

Många i Sverige uppfattar att det handlar om män som inte vill hälsa på kvinnor genom att ta i hand. I verkligheten gäller det för både män och kvinnor. I Europa finns flera rättsfall som rör kvinnors vägran att handhälsa på män. I Sverige har domstolar slagit fast att den svenska normen att handhälsa på alla, oavsett kön, inte har företräde över andra religiösa eller kulturella praktiker. Det är helt rimligt – ur ett feministiskt perspektiv.

Många sätt att hälsa

Religionsfriheten tillhör våra grundläggande fri- och rättigheter och omfattar även kvinnor. Rätten att slippa ta i hand korresponderar också med frågan om samtycke och rätt till kroppslig integritet. Rätten att säga nej, om en så vill – en verkligt viktig rättighet som just nu processas i en annan del av rättsväsendet. Generellt är det också en bra princip att hålla fast i de grundläggande fri- och rättigheterna.

En rättighet, två diskrimineringsgrunder och den kroppsliga integriteten krockar här – problem som den intersektionella och postkoloniala feminismen har brottats med i årtionden: Vems makt – och på vems bekostnad? Lägg därtill olika tolkningar av religion, feminism och – ja, ytterst även lagen. Det är fel att hävda att det här är en enkel fråga även om många tycks tvärsäkra på svaret.

Det finns många olika sätt att hälsa på varandra i världen. Långt ifrån alla tar i hand – och inte nödvändigtvis av religiösa skäl. Långt ifrån alla gör skillnad utifrån kön. Det är svårt, och skulle vara dumt, att som en-

skilt land i en global värld att slå fast vilket sätt som är det rätta. Det händer, och det är inte att föredra. Lika dumt som det kan tyckas att vägra ta en person i hand utifrån kön.

Ytliga kunskaper rättigheter

Statsminister Stefan Löfvens förhastade i utspel i riksdagen, där han slog fast hur vi hälsar på varandra i Sverige, vittnar om mycket ytliga och svaga kunskaper på området fri- och rättigheter och är på många vis en stor skandal som hade kunnat anta internationella proportioner.

Att ett parti skulle slå fast på vilket sätt alla ska hälsa i partiet är heller inte att rekommendera. Därför var det olyckligt när språkröret Gustav Fridolin i direktsändning (Aktuellt) plötsligt ändrade kurs för Miljöpartiet med hänvisning till att det hittills varit okänt(!) att kvinnor kan känna sig kränkta av att män med förtroendeuppdrag hälsar på kvinnor och män på olika vis. Ur ett genusperspektiv är analysen endast halvfärdig; kvinnor kan också känna sig kränkta av att behöva ta män i handen – och det har varit känt länge.

Därtill fjärmade sig Fridolin plötsligt från partiets principer att alla ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnicitet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet, könsuttryck eller ålder. Möjligtvis utgör partistyrelsens hållning i frågan om vem som kan representera Miljöpartiet till och med religiös diskriminering i juridisk mening.

Att få slippa oönskad beröring

I potten ligger synen på huruvida religion är en privat eller en politisk angelägenhet, val av politisk feministisk inriktning, medlemsdemokrati och ja, det så omtalade förtroendet. Det kan tyckas handla om en handskak-

ning, men det handlar om en gradering av diskrimineringsgrunder som inte låter sig göras med enkelhet - och som utesluter.

Skillnadsgörandet utifrån kön är problematiskt på många vis, nästan alla. Till exempel när kvinnor nekas rätten att själva välja religion, arbete, utbildning, bransch, kläder, att köra bil eller rösta. Det finns många rättigheter att prioritera framför rätten att ta en person som inte så önskar i hand på bekostnad av grundläggande fri- och rättigheter. Inte minst rätten att slippa oönskad kroppslig beröring.

”Den enskildes rätt att utöva sin religion inbegriper inte rätten att bestämma om och hur någon annan ska utöva religion. Likaså är rätten till kroppslig integritet personlig.”

Det är inte heller muslimska sedvänjor som provas här egentligen - även om många tycks vilja tala om islam nu för tiden. Troende och sekulära muslimer hälsar lika olika som alla andra och bruket att inte hälsa på kvinnor förekommer i en rad miljöer och situationer som sedvänja utan övrig koppling till reli-

gion. Det kan exempelvis förekomma som en härskarteknik. Är det problematiskt? Ja, det är det. Inom samtliga demokratiska partier förekommer vittnesmål om härskartekniker kopplade till kön. Det bör beivras aggressivt och högljutt. Att välja att inte ta i hand kan vara en härskarteknik, en dominansövning, och då bör det beivras - oavsett religion.

Engagemanget förpliktigar

Det plötsliga engagemanget för kvinnors och mäns lika värde förvånar och förpliktigar. Det ska bli mycket spännande att följa den - närmast när vi läser av avtalsrörelsen eller när vi vässar den feministiska utrikespolitiken.

Rätten att uttrycka avsky och ogilla en religiös sedvänja är fullt möjlig inom ramen för yttrandefriheten, likaså bör rätten att utöva sin tolkning av religion vara. Gränsen går genast - vid den näste. Den enskildes rätt att utöva sin religion inbegriper inte rätten att bestämma om och hur någon annan ska utöva religion. Likaså är rätten till kroppslig integritet personlig.

Det finns många religiösa eller traditionella sedvänjor som är djupt problematiska - oavsett vilken religion som åberopas. De allra flesta gör skillnad utifrån kön. I Polen är rätten till abort uppe till diskussion just nu. Det

är ett bra exempel på när religiösa principer projiceras på andra på ett sådant sätt att det överskrider den kroppsliga integriteten. Rätten till den egna kroppen är en princip att slå vakt om. Därför bör ingen behöva röra någon den inte har lust med - av feministiska skäl.

Viktigt vägval

Vilken feministisk väg Miljöpartiet väljer här är viktigt - viktigt för partiet, för vem som kan vara med i partiet och för svensk och internationell politik. Diskussionen är inte enkel och vinner på att få tid, i alla fall mer tid än den tycks ha fått hittills. Ett enkelt rättesnöre är att rättigheter generellt vinner på att byggas ut - och att diskriminering bör beivras - inte motas med mer diskriminering. Det kan också vara viktigt att känna till att den vanligaste anmälan till Diskrimineringsombudsmannen avser rasism - och är gjord av en kvinna.

Det vore ytterst märkligt om just Miljöpartiet skulle vara det enda parti som i detalj slagit fast vilken religiös sedvänja som inte är förenlig med uppdrag i partiet. I stället måste det vara diskussionen och den fastslagna politiken som utgör handslaget i ett parti. Just nu hänger frågan i luften.

Anna-Klara Bratt

Foto: Pontus Lundahl / TT

Stefan Löfvens förhastade utspel i riksdagen, där han slog fast hur vi hälsar på varandra i Sverige, vittnar om mycket ytliga och svaga kunskaper på området fri- och rättigheter och är på många vis en stor skandal som hade kunnat anta internationella proportioner, skriver Anna-Klara Bratt.

Foto: Erik Nylander/TT

Johannes Mebrahtom, 16 år och ensamkommande från Eritrea, lärde sig åka skidor i Umeå i vintras – en del i att inkluderas i samhället.

Vägen till verklig mångkultur

DEBATT Dagens upphetsade svenska debatt kring etnisk identitet och vem som hälsar hur på vem känns väldigt yrvaken. Kanske beror detta på en motsättning mellan vår officiella PK-attityd kring tolerans med hyllningstal till mångkulturen och ambitionen att människor ska integreras i samhället. Det innebär att individen i hög grad ska anpassas till systemet och bli en nyttig medborgare, vilket i slutändan riskerar att övergå i assimilering.

Inom sociologin talas det i dag om inkludering, tidigare ofta synonymt med integration, i meningen att systemet så långt som möjligt ska anpassas till individen. Det är således ett synsätt där större hänsyn tas till individers och grupperns särart (etniskt, kulturellt, religiöst, sexuellt men också avseende olika fysiska och psykiska avvikelser eller handikapp) och vad dessa särarter kan bidra med inom en samhällsgemenskap. Inkluderingen omfattar därför såväl etniska

svenskar och människor med invandrarbakgrund som de som nyligen kommit hit.

Det är alltså inte fråga om att anpassa människor till givna roller utan att de istället ska uppmuntras att utveckla sina specifika egenskaper inom en mångfasetterad gemenskap och bidra till dennas utveckling. Detta ställer krav på oss alla, särskilt oss med etnisk svensk bakgrund. Här testas förmågan till både tolerans och empati. Att vara inkluderande är heller inte helt riskfritt – en lärdom vi kan dra från MPs erfarenheter!

Ett fotbollslag skulle kunna tjäna som exempel på inkludering. Mer än i de flesta andra lagsporter varierar spelarnas kropps-konstitution, något som är särskilt märkbart i topplagen. Den etniska och kulturella mångfalden är dessutom stor i många lag. Spelarna kompletterar varandra utifrån sina olika styrkor och svagheter både speltekniskt och vad gäller speluppfattning. Ett lag som vill

nå verklig framgång måste kunna dra nytta av sina individualister på ett optimalt sätt även om det krävs att alla i laget måste anpassa sig till regler, strategi och taktik.

De krav som sist och slutligen måste ställas på var och en av oss som medborgare i ett land, oavsett bakgrund, är att vi respekterar rådande lagar inklusive dem som rör de universella mänskliga rättigheterna samt att vi bidrar till vår och familjens försörjning efter bästa förmåga. Däremot kan ingen kräva att alla ska underkasta sig inhemska sedvänjor och värderingar enbart för sakens skull, eftersom det ju skulle strida mot idén om mångkultur. Förhoppningsvis leder människors behov av att ingå i större eller mindre gemenskaper till att man på sikt anammar delar av varandras kultur vilket resulterar i verklig mångkultur.

Jan Bergsten
systemvetare, samhälls- och miljöengagerad medborgare, medlem i MP

I Syre nr 56 kritiserade James Brocka i en debattartikel transparensen i fråga om märkning av livsmedel. Förra veckan fick han svar från företrädare från Coop och Smak, och här är svaret från Krav.

Företagen visar allt

DEBATT Det finns många engagerade medborgare och konsumenter som vill veta hur maten producerats. Det är inspirerande och är en av flera anledningarna till att Krav har funnits i över 30 år.

Som replik på James inlägg vill vi börja med att tydliggöra: Om Krav-märket sitter på en förpackning visar det att maten i förpackningen odlats eller producerats enligt Kravs regler.

Vad gäller lingon och andra vilda bär som plockas i skogen kan dessa Krav-märkas om området är godkänt och plockarnas arbetsvillkor kontrolleras.

James ifrågasätter också trovärdigheten i ett system som inte lämnar efter sig offentliga kontrollrapporter. Vi kan ha förståelse för att det uppfattas som mindre transparent men menar att fördelarna överväger.

Kontrollen av alla Krav-certifierade företag bygger på att de öppet visar allt i verksamheten. Det får inte finnas några affärs-

hemligheter, utan kontrollanten måste ha en fullständig insyn och kunna dokumentera allt. Vi eftersträvar att producenterna själva anmäler fel eller misstag som har skett om det betyder att man bryter emot reglerna. Det är normalt att de som är certifierade får anmärkningar på att de inte uppfyller reglerna på vissa punkter. Det vanligaste är att det rör sig om mindre allvarliga "fel", så kallade avvikelser och producenten får möjlighet att rätta till dem och fortsätta vara certifierad. Det är ett normalt förbättringsarbete. Att då riskera att bli "uthängd" med anmärkningar är inget som bidrar till öppenheten från producentens sida. Sen finns det grundläggande regler som inte får brytas och skulle företaget göra det så dras certifikatet tillbaka.

Läs gärna mer här om kontrollen: www.krav.se/kontrollen

Kjell Sjödahl-Svensson
regelchef Krav

Slutreplik:

Vi måste kunna lita på Krav

DEBATT För alla levande varelser är mat något oundvikligt. Med ett stort utbud av matvarukedjor och ett ännu större utbud av artiklar så prioriterar du kanske efter kvalitet, tillgänglighet och troligen även efter kostnadsnivå.

Genom vårt köpbeteende skapar vi nya produkter. Ja, vi är bara i begynnelsen av att konsumera mer hållbart, och det behövs mer engagemang.

Vi läser dagligen om social dumpning och om färre livsmedelsproducerande företag i Sverige. Genom aktiva val vill vi att arbetare ska få en skälig ersättning. Vi vill att produkten tillverkas så att man undviker att urholka svenskt näringsliv och vi vill bidra till en konsumtion som är bra för vår hälsa och omgivningen där produkterna odlas.

Genom att aktivt visa att vi vill ha hållbara produkter där kostnaden motsvarar en just tillverkningsprocess, både i form av mänskliga och materiella resurser så höjer vi nivån

på vad som efterfrågas och utifrån detta justeras även utbudet.

Givetvis måste vi som konsumenter kunna förlita oss på att Krav-odlat och Fairtrade är just vad orden säger, annars faller ju hela idén om att vara en del av lösningen till motsats från att fortsätta vara fortsatt delaktig i problematiken. Ett grundläggande krav är ett lagligt agerande och rättvis kundbehandling. Ge oss konsumenter sanningsenlig information om den varan vi investerat kapital och vår hälsa i.

Via vårt köp har du fått vår tillit, det borde vara en självklarhet att du som näringsidkare återgäldar detta med respekt och en fair återkoppling på våra förfrågningar.

Jag efterlyser mer transparens och ett optimerat kontrollsystem som säkerställer anställnings- och odlingsförhållande på de Krav- och Fairtrade-märkta varorna som finns i min matvaruaffär.

James Brocka

Delta i debatten!

Skriv vad du tycker och skicka till glod@tidningensy.se. Vi tar emot texter på max 3500 tecken (inklusive mellanslag) men håller du dig under 2500 tecken har du större chans att få in texten. Vi förbehåller oss

också rätten att korta texter som är längre. Skicka gärna med en porträttbild (ansiktsbild framifrån) och en presentation av dig själv. Normalt publicerar vi inte texter under pseudonym.

Panelen:

Miljöpartiet krisar och språkrören säger sig vara beredda att lämna över till nya krafter om medlemmarna vill det. Tror du att det skulle gynna grön politik om Miljöpartiet bytte språkrör?

Felix Larsvik, 19 år,
studerande, Stockholm

Jag tror att grundproblemet ligger i att MP är i regering med S, och att situationen med det behöver förändras, främst maktförhållandet. Möjligtvis skulle detta kunna lösas med nya ledare, men bara om de klarar av att lyssna på gräsrotterna och säga ifrån.

Kenneth Andersson,
49 år, skogsarbetare, Äppelbo

Fridolin är en fjant som aldrig har gjort ett vettigt handtag i hela sitt liv. Åsa Romson är väldigt smart men hon kan inte snacka så folk fattar vad hon säger, hon är för akademisk. Maria Wetterstrand och Peter Eriksson var outstanding, men fler såna finns nog inte. Så jag vet inte.

Helena Sjöberg, 74 år,
pensionär, Ängelholm

Ja, jag tycker att de ska byta. De borde ha en partiledare som andra partier, annars är det inget riktigt parti. Det ska vara en ledare som är boss och talar om vad partiet tycker - alla kan inte gå omkring och tycka lite flummiga saker var och en för sig. Och sådana som inte kan hälsa på kvinnor borde inte få vara med.

Här kunde ditt svar stått. Om du också vill vara med i vår panel, skicka ett mejl till glod@tidningensy.se. Skicka med en tydlig porträttbild där du tittar in i kameran.

Damm stoppas i Amazonas

Planerna på en kraftverksdamm i Amazonas har stött på patrull efter att Brasiliens miljömyndighet stoppat tillståndsprcessen.

Anledningen är en rapport från Funai, myndigheten för landets ursprungsfolk, som menar att "10 000 personer från stammen Munduruku skulle tvingas flyttas från sina hem nära Tapajósfloden".

- Den här rapporten är av stor vikt, säger Brent Millikan, vid organisationen International Rivers, till The Guardian.

Rapporten innebär även en motgång för regeringen som konsekvent vägrat erkänna att marken som väntas översvämmas av dammbygget tillhör Mundurukufolket. Enligt lag är det förbjudet att förflytta ursprungsfolk från deras erkända marker vid händelse av exempelvis byggen av vägar, öppnande av gruvor eller dammbyggen.

Men tvångsflyttningar har varit många ursprungsfolks öde allt sedan koloniseringen av Amazonas ökade takten under 1900-talet.

- Brasiliens konstitution är ganska progressiv när det gäller ursprungsfolks rättigheter, säger Millikan, som tror att beslutet kan få konsekvenser för andra planerade dammbyggen i Amazonas.

Klas Lundström

Flerspråkighet i skolan en resurs

I skolan råder oftast en enspråkig norm trots att klasserna är flerspråkiga, men i en ny studie lyfts också intressanta undantag där lärare öppnar upp för flera språk och flätar ihop dessa på ett gränslöst sätt. Doktorsavhandlingen av Sari Vuorenpää, från Södertörns högskola och Örebro universitet, visar hur "korspråkighet" kan bli en användbar resurs i skolan oavsett lärarens språkbakgrund.

- Flerspråkighet är inget problem, vilket man kan tro om enspråkigheten sätts som norm. Vad skulle möjligtvis kunna hända med skolan om flerspråkigheten skulle ses som en tillgång och en genomslående resurs? undrar hon i en intervju på forskning.se.

Benita Eklund

Foto: AM/Anad / TT

Det senaste dådet på två hbtq-personer är bara det senaste i raden av illdåd riktade mot samhällskritiker eller samhällsutmanande personer och rörelser. MR-organisationer ser utvecklingen i Bangladesh som synnerligen illavarslande.

Två hbtq-aktivister mördade i Bangladesh

I veckan knivmördades två män i Bangladeshs huvudstad Dhaka. De mördade, Xulhaz Mannan och Mahbub Tonoy, var båda ledande hbtq-aktivister med bakgrund som anställda för USAs ambassad respektive den amerikanska biståndsorganisationen USAID.

Även en tredje person, säkerhetsvakten Parvez Mollah, knivhöggs svårt men klarade livhanken.

Den 35-årige Xulhaz Mannan var redaktör för Bangladeshs första hbtq-tidning Roopbaan ("Snygg"). Han levde som öppet homosexuell i ett land vars yttrandefrihet och rättssäkerhet befinner sig i skottlinjen för nationalistiska och religiösa intressen, enligt Human Rights Watch.

Dådet ska ha utförts av sex män från en konservativ islamistisk rörelse och motivet tros ha varit männens sexuella läggning, kamp för hbtq-rättigheter samt att de varit drivande bakom Dhakas första regnbågsparader. Hatbrottet fördöms världen över. Där bland av svenska RFSL.

- Det är ett fruktansvärt mord och dessvärre inte unikt, säger Ulrika Westerlund, RFSLs förbundsordförande. När ledande religiösa och politiska ledare uttrycker sig hatiskt kan det ibland uppfattas som ett godkännande för hataktioner utförda av enskilda grupper.

Förutom hatbrott mot sexuella minoriteter plågas Bangladesh även av en våldsvåg som riktas mot alltifrån utländska besökare, journalister, politiska bloggare och professorer vid landets universitet. Illdåden har dock inte passerat allmänheten förbi; i Dhaka har demonstrationer hållits för att kräva ett slut på förföljelse med religiösa eller politiska motiv. Och Asha Moni, änka till den mördade sekulära bloggaren Niladry Chattopadhyaya, tänker inte låta sig tystas, fastän hon levtt under hot och i rädsla under lång tid.

- Varje nytt mord sprider känslan av rädsla. Men jag måste överleva för att sträva efter rättvisa, säger hon till The Guardian.

Klas Lundström

Tvångssteriliserade ersätts

Personer som har bytt juridiskt kön och tvingats till sterilisering ska få ersättning från staten. Det vill regeringen rapporterar SvD. Folkhälsominister Gabriel Wikström hoppas att en sådan lagstiftning ska kunna införas under 2018.

Sedan 2013 kan transsexuella efter många års kamp byta juridiskt kön utan att sterilisera sig. Under de drygt 40 år som könstillhörighetslagen krävde att de som ville byta kön skulle steriliseras uppskattas uppemot 800 personer ha genomgått könskorrigering.

Våren 2013, då både praxis och lagstiftning

ändrades, började de drabbades kamp för upprättelse när RFSL inledde en skadeståndsprcess.

Efter valet fick organisationen gehör från de rödgröna - som nu alltså meddelar att personer som drabbades av kravet på sterilisering ska få kompensation.

- Det tillhör ett modernt samhälle att kunna ge den här typen av ersättning och att kunna slå fast att det är ett synsätt som vi anser är helt förkastligt, säger folkhälsominister Gabriel Wikström (S) till SvD.

Hur stora belopp det kan bli fråga om vet han inte i dag.

Benita Eklund

Kritiserat glyfosat kan bli kvar minst 10 år

Efter vårens intensiva debatt om glyfosat, där många anser att ämnet borde förbjudas, kommer nu EU-kommissionen med ett förslag om att förnya tillståndet i ytterligare 10 år. Glyfosat används i många bekämpningsmedel där Monsanto Roundup är det mest kända.

Uppgiften kommer från The Guardian, som tagit del av ett läckt dokument. Detta bara någon vecka efter att Europaparlamentet röstat för ett förbud mot användning i lekplatser, parker och trädgårdar.

WHO:s cancerforskningsavdelning IARC har klassat glyfosat som troligtvis cancerframkallande. Men EFSA, European food safety authority, gjorde en annan bedömning utifrån, till viss del opublicerade, studier från företagen själva, och menade att ämnet var säkert.

Nu ska glyfosat provas av European Chemicals Agency, ECHA. Under tiden kommer det nuvarande tillståndet att gå ut och det är troligt att ett beslut om förlängning tas innan slutet av juni. Enligt The Guardian planerar EU-kommissionen att förnya tillståndet för glyfosat i ytterligare 10 år.

Men dokumentet ger friare tyglar än vad EU-parlamentet vill se. Förutom den resolution som röstades igenom som förbjuder användning

av glyfosat i parker vill man begränsa ett nytt tillstånd till sju år och detta ska dessutom ses över så fort en klassifikation från ECHA är färdig.

Parlamentet vill också att man publicerar alla vetenskapliga fakta och att det görs en oberoende studie av om ämnet är hormonstörande.

Parlamentet menar också att det är oacceptabelt att använda glyfosat på grödor strax innan skörd för att få en jämnare mognad, en praxis som i dag används i flera länder men som inte är godkänd i Sverige.

Det läckta dokumentet har väckt starka känslor på båda sidor. En förespråkare för Glyphosate Task Force säger till The Guardian att kommissionen borde ha gett tillstånd på de 15 år som är standard: "Vi ser ingen anledning till att glyfosat skulle behandlas annorlunda."

Greenpeace talesperson för matfrågor i EU, Franziska Achterberg, är kritisk till både parlamentets och kommissionens hållning.

- Vetenskapen visar att glyfosat är en hälsofara och det måste förbjudas rakt av. Ett förbud i städer och trädgårdar skulle inte förhindra en storskalig förorening av mat, vatten, jord och luft, säger hon i ett pressmeddelande.

Madeleine Johansson

Tumlarna ska skyddas med naturreservat

Tumlaren är en fridlyst art som minskat kraftigt i antal på senare år. EU-kommissionen menar att det svenska skyddet för tumlare är otillräckligt och nu föreslår länsstyrelsen i Skåne två nya Natura 2000-områden utanför Skånekusten för att skydda dem.

- De här nya områdena och våra förslag på åtgärder är ett steg på vägen dit när det gäller tumlare, säger Annelie Johansson, miljödirektör i Skåne i ett uttalande på länsstyrelsens hemsida.

Det största hotet mot tumlarna är stormmaskiga botten-satta fiskegarn, men även undervattensbuller är ett hot. Samverkansgrupper för varje tumlarpopulation, med forskare, berörda myndigheter och representanter, får ansvaret för att ta fram lösningar för att nå bevarandemålen.

Förslagen till nya skyddsområden går nu ut på samråd.

Tumlaren är en tandval som kan bli upp till 1,9 meter lång. Tumlarens naturliga utbredningsområde i vårt land har förr sträckt sig upp i Bottenviken. Numera går den endast upp till och med Ålandshav i nordost.

Benita Eklund

Mål om genetisk variation uppfylls inte

Trots tydliga mål ignoreras strävan efter genetisk variation i marina skyddade områden i Östersjön. Det visar en ny tvärvetenskaplig studie av forskare vid Luleå tekniska universitet och Stockholms universitet.

Fler än 200 dokument har analyserats och forskarna har granskat hur Sverige, Finland, Estland och Tyskland omsätter internationella mål i praktiken.

- De nationella ambitionerna är bra, men på den förvaltande nivån faller överenskomelserna och intentionerna platt, säger Linda Laikre, från zoologiska institutionen vid Stockholms universitet, i ett pressmeddelande.

Totalt har bevarande- och skötselplaner för 64 marina områden granskats.

Benita Eklund

Foto: Benita Eklund

I onsdags hade det statliga energibolaget Vattenfall stämma och en rad protestaktioner hölls med anledning av detta. I Norge bröt sig aktivister från Klimatkollektivet in på ett kolkraftverk som ägs av Vattenfall för en civil olydnads-aktion. I Sverige samlades bland annat kritiker till Vattenfalls väntade försäljning av sin tyska kolkraft utanför Vattenfalls huvudkontor. Bilden är från en aktion vid Katarinahissen i Stockholm på onsdagsmorgonen.

Foto: Laurent Ciprian/TT

Kärnkraften har svårt att vinna allmänhetens förtroende igen efter olyckan i Fukushima 2011, konstaterar en ny rapport från SOM-institutet. Men vissa mönster består: unga kvinnor förblir skeptiska till kärnkraften, äldre män hyser stor tilltro till den som energikälla.

Sören Holmberg om kärnkraftsfrågan:

”Det är unga tjejer mot gamla gubbar”

Hälften av svenskarna vill på sikt avveckla kärnkraften, konstaterar SOM-institutet vid Göteborgs universitet i sin årliga mätning, som publicerades på 30-årsdagen av Tjernobylolyckan.

Tysk avveckling, dyra reaktorsbyggen i Finland och ihållande åsiktsmönster är några av förklaringarna.

Sören Holmberg, professor i statsvetenskap med inriktning på valforskning, summerar kärnkraftsfrågans opinionsläge i en mening:

- Det är unga tjejer mot gamla gubbar.

2010, ett år före olyckan vid kärnkraftverket i Fukushima, var siffran den motsatta mot dagens. Då ansåg 52 procent att kärnkraften borde finnas kvar och ersättas av nya reaktorer. Inte bara olyckan i Fukushima spelar in i allmänhetens kärnkraftstvivels, 2010 hade utvecklingen av alternativa energikällor ännu inte nått det stadium de har i dag.

- Pendeln har inte svängt tillbaka efter olyckan i Fukushima, säger Holmberg. Det gjorde den ganska snabbt efter Harrisburg och Tjernobyl, men nu finns ingen riktig entusiasm för kärnkraften.

Efter flera decenniers forskning kring svenskars inställning till kärnkraften är mycket sig likt.

- Skåne är mest för kärnkraft och Norrland mest emot. Precis som att unga kvinnor är mest emot och äldre män mest kärnkraftsentusiastiska. De gamla sociala och ekonomiska skyttegravarna sitter kvar.

En ny trend är däremot kärnkraftens partipolitiska paketering:

- Den har blivit en tydlig höger-vänsterfråga. Vi ser en tydlig partipolitiserings som inte var fallet för 30 år sedan, säger Sören Holmberg.

Mest positiva till kärnkraften är sympatisörer till Sverigedemokraterna. Det förvånar inte SDs energipolitiska talesperson Mattias Bäckström Johansson, själv uppvuxen i ”kärnkraftslandet” Oskarshamn.

- Det har förvånat mig mer ifall siffrorna varit de omvända. Givetvis färgas sympatisörer av partiets åsikter, och tillsammans med Liberalerna är SD de mest kärnkraftsvänliga i riksdagen, säger Bäckström Johansson när Syre når honom i riksdagen på 30-årsdagen av Tjernobylolyckan.

SOM-institutets siffror visar att kärnkraftens ökade kostnader har fått väljare att vända industrin ryggen i tider av lägre priser på alternativa energikällor. Därför bör effektskatten avskaffas, anser Bäckström Johansson:

- Effektskatten håller kärnkraften tillbaka samtidigt som ”kärnspöken” dras fram av politiska skäl för att sprida missuppfattningar om industrins vinning.

S-MP-regeringen ser emellertid på saken med andra glasögon.

- Den nuvarande energikutvecklingen är ett paradigmskifte, säger energiminister Ibrahim Baylan till Syre.

I den utvecklingen tappar kärnkraften fart vid sidan om ökad användning av alternativa energikällor, en ofrånkomlig väg som den svenska energisektorn slagit in på.

- Här kvarstår egentligen bara frågan om i vilken takt vi ska gå och vilka politiska styrmedel som kommer att krävas, säger Baylan.

Klas Lundström

Syre uppmärksammade minnet av Tjernobylolyckan i tisdagens digitala tidning (nummer 58). För mer om hur du som prenumerant läser denna se sid 31.

Lördag 23 april. Närmare 35 000 protesterade mot det planerade frihandelsavtalet TTIP i Hannover, Tyskland. Samtidigt besökte USAs president Barack Obama landet för att propagera för avtalet, som om det går igenom kommer att bli världens största frihandelsavtal.

Foto: Markus Schreiber/AP/TT

SYRE TAR BASINKOMSTFRÅGAN TILL ALMEDELEN

Tisdagen den 5/7 kommer Syre ägna hela dagen åt basinkomst i vårt tält på Almedalen i Visby.

Bland annat kommer Markus Kanerva och Ohto Kanninen som jobbar med det finska basinkomstförsöket och pratar.

Snart beslutar Finland om formerna för basinkomst

Ekonomiska vägskäl och val

Det finska experimentet med basinkomst har kommit en bit på väg: för några veckor sedan överlämnade forskare flera förslag till hur det kan genomföras. Men en del frågetecken återstår tills regeringen fattar beslut om hur basinkomsten ska fungera.

Text: Ana Udovic

Som Syre tidigare berättat finns en politisk majoritet i Finland för att testa basinkomst - att människor får en månatlig inkomst istället för socialbidrag, med målet att minska byråkratin och samtidigt bidra till större delaktighet - där människor kan spöras att söka arbete istället för att krångla med myndigheter för att få sina bidrag. Nyligen presenterade den finska forskningsgrupp som fått i uppgift att lägga fram mallar för hur basinkomsten kan fungera sina förslag.

- Ja, vi lämnade in det i slutet av mars och väntar på att regeringen ska säga sitt, säger Pertti Honkanen, senior researcher på KELA (Finlands motsvarighet till Försäkringskassan).

Det återstår en hel del arbete, framför allt gällande lagstiftningen kring skatter. Några alternativ som diskuterats är hur basinkomsten skulle fördelas: om den skulle vara en ren basinkomst, en partiell sådan - alltså som kompletteras av annan försörjning - eller om den borde komma i form av minskad inkomstskatt.

Foto: Wikimedia commons

0,2%
av Finlands be-
folkning kommer
att omfattas av
experimentet.

Antingen ska urvalet i befolkningen vara slumpmässigt men riksomfattande, eller regionalt och då mer intensivt.

Vad är basinkomst?

En basinkomst ska:

- garantera alla en inkomst som går att leva på
- betalas ut till individer, inte till hushåll
- betalas ut utan krav på motprestation
- betalas ut regelbundet (månadsvis)
- betalas ut i pengar, inte till exempel matkuponger.

Partiell basinkomst

Reformer som uppfyller stora delar av ovanstående krav, men inte alla, brukar ibland kallas partiell basinkomst.

Permanent exempel

De flesta mer permanenta exempel på basinkomst runt om i världen är i realiteten någon form av partiell basinkomst.

Källa: Basinkomstnätverket i Sverige

- Ska det vara en ren basinkomst så betyder det att den behöver vara hög, kanske 800 eller 1000 euro i månaden. Men när vi gjorde beräkningar på det alternativet så insåg vi att det inte blir realistiskt, av ekonomiska skäl. Sedan diskuterade vi modellen då vi i stället sänker skatten, men då saknas ett bra system för att mäta vilka inkomster människor har, säger Pertti Honkanen.

Därför blir det förmodligen modellen med partiell basinkomst som kommer att testas i landet.

- Om exempelvis en arbetslös person i dag får 1000 euro i månaden, så kommer den att erhålla en basinkomst på 550 euro och dessutom en arbetslöshetspeng på 450 euro, så att totalinkomsten inte minskar, säger Pertti Honkanen.

Inte till pensionärer

I de första beräkningarna pratade man om nivåer på mellan 450 och 800 euro i månaden, men förmodligen blir 550 euro utgångspunkten för den partiella basinkomsten. Vilka får då dessa pengar? Det har också varit underlag för diskussion. Men ett är bestämt - det blir ingenting för pensionärerna.

- Eftersom det finska pensionssystemet redan är ganska nära tanken med basinkomst så behöver de inte räknas in i experimentet, säger Pertti Honkanen.

I stället tänker man sig att alla mellan 18 år och pensionsåldern som har låga inkomster eller är arbetslösa ska kunna delta i experimentet.

- Eventuellt ska ungdomar uteslutas, så att den undre gränsen blir 25 år, det beror lite på budgeten och hur mycket pengar vi får för experimentet.

Riksomfattande urval

Var de här personerna finns är inte helt bestämt - forskarna har tittat på två olika urval: Antingen ska urvalet vara slumpmässigt men riksomfattande, eller regionalt och då mer intensivt.

- Det rådde delade meningar inom forskningsgruppen om vilka problem de olika alternativen innebar, men till sist tyckte ändå det stora flertalet att ett regionalt urval var mindre bra. Det finns alldeles för många förhållanden som villkoras av regionen - till exempel företagande och annat - så det kunde bli svårt att se effekten av experimentet, säger Pertti Honkanen.

Därför föredrog de flesta ett slumpmässigt, riksomfattande urval av finska medborgare med låga inkomster, men den kan kompletteras med ett regionalt urval.

- Det kommer att omfatta omkring 10 000 personer, vilket blir mindre än 0,2 procent av befolkningen, säger Pertti Honkanen.

För regeringen återstår att reda ut de juridiska och ekonomiska teknikaliteterna, men i november ska beslut fattas om vilken modell man föredrar. Så fort beslutet är fattat, sätter man igång med urvalsprocessen så att de som deltar i experimentet kan få sin basinkomst på sitt konto med start i januari 2017. Basinkomsten kommer in på personernas konto varje månad i två år.

Krävs parallella reformer

Sedan kommer ett helt annat arbete: att utvärdera. Om experimentet fungerat torde problem med utslagning och byråkrati ha minskat, men man är medveten om att det behövs en del andra reformer som sker parallellt med experimentet, eftersom vissa problem kvarstår - till exempel skiljer sig situationen för ensamstående föräldrar som bor i storstad med höga hyror väsentligt från en person som inte alls har samma försörjningsbörda och billigt boende. Därför kommer det kräva en del jobb att se vilken skillnad basinkomsten gjorde.

- Arbetet med hur vi bäst utvärderar är ännu inte organiserat, även om det finns några idéer att utgå från. Men vi har fortfarande tid att arbeta fram det så att utvärderingen kan komma igång 2019, säger Pertti Honkanen.

Ana Udovic

Diskussionen om basinkomst

En central fråga är hur basinkomst ska finansieras.

Förespråkare menar att basinkomst skulle göra så att staten kan spara pengar på kontrollsystem. Vissa menar dessutom att basinkomst skulle få positiva effekter på ekonomin, till exempel ökad köpkraft och mindre arbetslöshet, vilket i sin tur ger högre statliga intäkter.

Kritiker menar att det skulle kosta statskassan miljarder och skulle kräva höjda skatter.

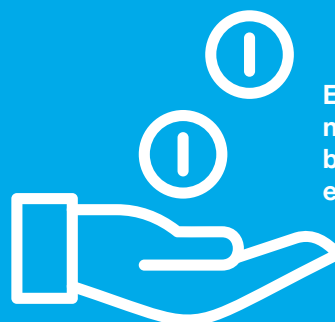
En viktig frågeställning är hur människors fysiska och psykiska hälsa påverkas av ekonomisk trygghet.

Förespråkarna anser att människors fysiska och psykiska hälsa skulle förbättras och därmed minska de statliga sjukvårds- och sjukskrivningsutgifterna.

Kritiker menar att effekten på hälsan kommer att vara obefintlig eller negativ, då arbete leder till välbefinnande.

En annan frågeställning är hur människors beteende förändras av ekonomisk trygghet.

Förespråkare tror att människor kommer att bli mer produktiva och kreativa och att fler skulle våga starta företag, eller engagera sig mer i föreningsliv och volontärarbete.

Kritiker tror att människor kommer att bli lata. Följden skulle då bli att de som har arbete börjar jobba mindre, medan de som är arbetslösa slutar söka jobb.

Research: Sebastian van Baalen

Foto: Jonas Ekströmer/TT

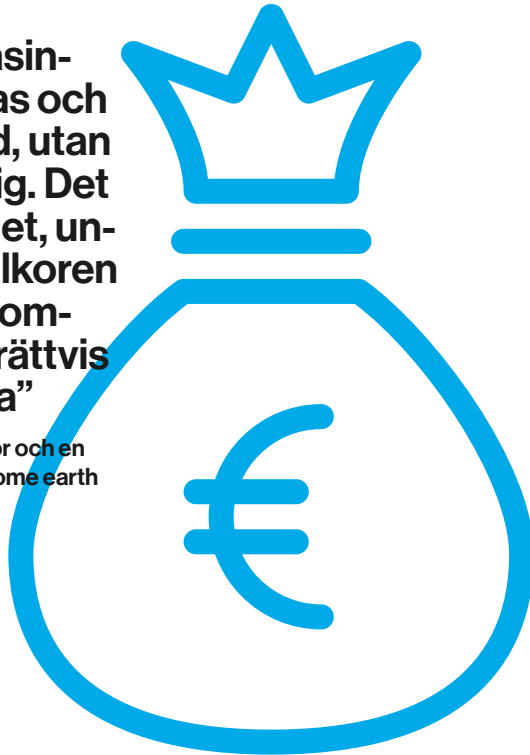
Då det finska pensionssystemet redan är ganska nära tanken med basinkomst ska pensionärer inte räknas in i experimentet.

Sagt om basinkomst

”Min åsikt är att basinkomst bör tillämpas och ges till varje individ, utan villkor knutna till sig. Det ska vara en rättighet, ungefär som syre. Villkoren skulle göra basinkomsten godtycklig, orättvis och dyr att tillämpa”

Guy Standing, ekonomiprofessor och en av grundarna till BIEN, Basic income earth network

”De experiment som gjorts tidigare har visat att en förutsägbar och regelbunden basinkomst till de vuxna gör att alla i familjen mår bättre. Alkoholproblem minskade, barnen fick bättre mat, människor vågade göra investeringar, starta företag och låta barnen gå längre tid i skolan.”

Karina Jutila, direktör på tankesmedjan e2, som står bakom en enkätundersökning där 1 200 finländare tillfrågades om sina åsikter kring basinkomst.

”Vi har sett i våra experiment att människor som fått basinkomst arbetar mer, inte mindre. De blir mer produktiva, eftersom de upplever att de fått en chans att förbättra sina liv.”

Guy Standing, ekonomiprofessor, om påståendet att människor skulle sluta arbeta med basinkomst.

Basinkomst, partiell basinkomst och basinkomstförsök

USA

Negativ inkomstskatt testades på flera ställen under 1970-talet. Försöken visade på färre arbetade timmar.

Alaska

Medborgarna får sedan fyrtio år tillbaka avkastning från en permanent oljefond. Storleken varierar med fondens resultat. Vanligtvis handlar det om cirka 1 400 amerikanska dollar per år. Tillräckligt för att Alaska ska ha blivit den delstat i USA som har minst inkomstskydd.

Namibia

Med start 2008 har invånare i Omaheke-regionen fått ca 112 svenska kronor per person och månad. Projektet stöds av kyrkan och ideella organisationer. Försöket har resulterat i minskad undernäring, brottslighet, arbetslöshet och fattigdom, medan småföretagsverksamheten ökade.

Cypern

Har sedan 2014 en lag som garanterar fattiga familjer 4 800 kronor i månaden.

Nederländerna

I städerna Groningen, Utrecht och Wageningen planeras försök med olika former och grader av partiell basinkomst att inledas under 2016. Även i kommunen Tilburg finns planer på detta.

1970-talet

2016

Kanada

I Dauphin genomfördes ett experiment 1974-1979 med negativ inkomstskatt. Forskningspengarna drogs in, först på senare år har försöket utvärderats ordentligt. Utvärderingarna visar att deltagarna fick bättre hälsa och utbildningsresultat, samtidigt som det totala antalet arbetade timmar sjönk med 2-3 procent.

Brasilien

Har antagit en lag om successivt genomförande av basinkomst. Sedan 2003 finns Bolsa Familia - som ett barnbidrag med vissa mindre villkor.

Iran

Delar ut ett energistöd på 45 dollar per person och månad sedan fem år tillbaka, men det går till familjens överhuvud och inte till varje person.

Indien

Self-Employed Womens Association genomförde 2011-2013 ett försöksprojekt i åtta indiska byar. Vuxna fick en månatlig villkorlös basinkomst på 200 rupier (30 kronor) per månad och barnen fick hälften. Resultatet var så positivt att den indiska regeringen nu vill införa basinkomst i hela landet.

Schweiz

5 juni 2016 ska det bli en folkomröstning om basinkomst efter att 100 000 namn samlats in.

Källa: www.bignam.org

”Påståendet att det skulle vara för dyrt med basinkomst grundar sig på beräkningar där man multiplicerar basinkomst med antalet medborgare och då får den totala kostnaden för basinkomst. Och det handlar om väldigt mycket pengar. Men det är ett väldigt naivt sätt att introducera basinkomst på, ingen skulle göra på det sättet.”

Sjir Hoeijmakers, nederländsk ekonometriker.

”Visst skulle det innebära stora utmaningar att ställa om till medborgarlön och förkorta arbetstiden. Men vi har ju haft stora utmaningar förut. Som när arbetarrörelsen drev och fick igenom åtta timmars arbetsdag.”

Roland Paulsen, sociolog och författare

”Spenderar du mindre tid på att oroa dig för pengar, kan du börja umgås i stället. I sådana konstellationer kan det uppstå en kreativitet som går bortom vad vi i dag kan föreställa oss. Det kan absolut leda till startande av företag inom rådande marknadsekonomi, men det kan också skapa helt nya fenomen och förändra hur vi tänker kring företagsvinster och den fria marknaden.”

Miska Seppälä, boende i kommunen Äänekoski, Finland, och ibland själv beroende av socialbidrag.

”Det där är typiska fördomar, ofta härstammande från medelklassmänniskor som tänker att prekariatet är en annan sorts människor än de själva.”

Guy Standing, ekonomiprofessor, om påståendet att människor skulle sluta arbeta med basinkomst.

”Det handlar mycket om hur vi ser på människan. Ser vi negativt på människan, som någon som försöker göra det lätt för sig och dra nytta av alla möjligheter som samhället ger, så behöver hon kontrolleras och med kontrollen visar vi att hon inte är ett viktigt subjekt. Men utgår vi ifrån att människan är ett viktigt subjekt, som använder sitt självbestämmande till att utvecklas och söka sig framåt, tror jag att det bidrar till att hela samhället utvecklas.

Karina Jutila, direktör på tankesmedjan e2, som står bakom en enkätundersökning där 1 200 finländare tillfrågades om sina åsikter kring basinkomst.

”Tvärtom tror jag att hade vi en basinkomst skulle vi börja eftersträva en verklig utbildning, sådant som berikar oss som människor, kulturellt och etiskt”

Guy Standing, ekonomiprofessor, på frågan om människor skulle sluta utbilda sig i ett samhälle med basinkomst.

”Vi utbildar oss inte för att få jobb, utan för att civilisera oss – för vår egen befrielse.”

Guy Standing, ekonomiprofessor, på frågan om människor skulle sluta utbilda sig i ett samhälle med basinkomst.

”Med tanke på att vi tror att basinkomst skulle ge ett större välbefinnande, skulle kostnader för vård och brottslighet minska, för att bara nämna några exempel. Men framför allt tror jag att reformen ger en bättre integration rent socialt. Jag menar, i dag har vi en lag som förbjuder bidragstagare att ägna sig åt frivillig-arbetande, vilket är absurt.”

Sirpa Martins, kommunfullmäktigeledamot för Vänsterförbundet i finska glesbygdskommunen Äänekoski

"På sjukhuset fick jag besked att jag hade fått en ny blödning. Jag trodde inte att det kunde bli värre än första gången."

I blickfånget: Isabelle Falck

Stolt vegan och strokeöverlevare

Tre strokes före 25 års ålder men fortfarande vid liv och lyckligare än förut. För Isabelle Falck var hennes sjukdom en väckarklocka att börja tänka mer på sin livsstil och hur den påverkar hennes egen hälsa och miljön.

Isabelle Falcks levnadsöde fascinerar. Syre träffade henne under och efter en föreläsning hon höll på helgens Vegofest i Håga, Uppsala. Då berättade hon om sin sjukdom och hur hon gjorde för att komma tillbaka. Vilja, positivt tänkande och tuffhet från hennes egen sida spelade roll. Vid sidan om det är hon övertygad om att valet att övergå från vegetarisk kost till en hälsosammare vegansk har spelat stor roll för hennes tillfrisknande. Sedan ett år tillbaka följer hon sina drömmar som social företagare och föreläsare där hon inspirerar andra att ta större hänsyn till djur, sin hälsa och miljö i sin vardag.

- Maten har en stor betydelse för mig men jag vill inte styra någon annan att ta efter mig. Jag lever efter mina värderingar och brukar uppmuntra andra att följa sina värderingar, förklarar Isabelle Falck.

Stroke för tre år sedan

Första stroke fick Isabelle 19 maj 2013 då hon var på besök hos sin familj i Mörrum, Blekinge. När

hon vaknade på morgonen saknade hon rörelseförmåga i armarna och hade smärta men hon avvaktade med att kontakta sjukvården eftersom hon skulle tillbaka till Göteborg dagen efter.

- Dag två vaknade jag upp med stickningar i kroppen och sedan kunde jag inte hålla i bestick eller sminka mig. Jag åkte till sjukhuset och läkarna såg att jag hade haft en stroke i sömnen, men det var inget fel på blodet.

Röntgen visade att Isabelle hade en blödning i hjärnstammen. Hon fick en remiss till Sahlgrenska sjukhuset. Där togs en magnetröntgen som visade att Isabelle har en medfödd tumörliknande kärlmissbildning som orsakat blödningen. Isabelle saknade känsel i överkroppen och ordinerades vila i sex månader för sin hjärntrötthet. Efter 12 dagar på sjukhuset fick hon flytta hem till sina föräldrar i Mörrum.

Blev vegan

Isabelle var sedan flera år vegetarian men började i samband med stroke att laga mer vegansk ekologisk mat framställd utan kemikalier.

Isabelle Falck föreläser i dag om det som hon kallar en snäll livsstil.

- Jag bytte även ut tvål och schampo mot naturprodukter och veganska. Jag har alltid varit hälsointresserad men innan jag blev sjuk var jag för lat för att ta tag i det, säger Isabelle.

Hon tror att hennes kostomläggning gav resultat.

- När jag var som sjukast kunde jag inte gå. Efter två månader var jag så gott som återställd.

I juli 2013 förklarade neuro-

kirurgen på Sahlgrenska att ingen operation av hjärnstammen var möjlig, att det inte fanns någon större risk för en ny blödning plus att läkarna inte kunde se att missbildningen skulle påverkas av livsstilsfaktorer. Isabelle förberedde sig på att börja jobba igen och flyttade senare under året till Melbourne i Australien tillsammans med några kompisar. Där nere blev det mycket arbete och festande, säger Isabelle.

- Under rehabiliteringen efter min första stroke kände jag att jag älskade mig själv men i Melbourne föll jag tillbaka i gamla mönster med fester och hårt arbete. Jag trodde inte att jag skulle bli sjuk igen.

Missbedömde allvaret

Efter tre månader i Australien kom stroke nummer två. Läkarna i Göteborg hade missbedömt allvaret. Isabelle kunde inte stå upp.

- På sjukhuset fick jag besked att jag hade fått en ny blödning. Jag trodde inte att det kunde bli värre än första gången. Ett tips är att inte äta jordnötssmör om du inte har en fungerande tunga.

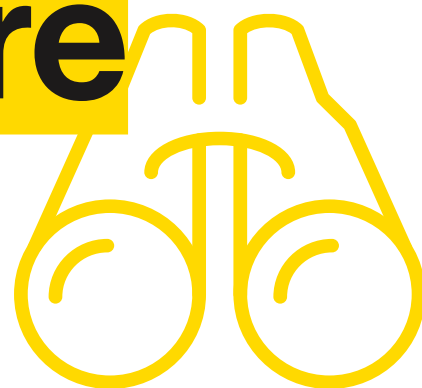

Foto: Cecilia Jägenmark

"Maten har en stor betydelse för mig men jag vill inte styra någon annan. Jag lever efter mina värderingar och brukar uppmuntra andra att följa sina", säger Isabelle Falck.

Det fastnar i munnen, tipsar Isabelle skämtsamt.

Utöver paralyserad tunga pressade blödningen mot hennes synnerv vilket gjorde att Isabelle inte kunde se på 20 dagar.

- Att förlora min syn var det mest mentalt påfrestande jag varit med om i hela mitt liv, säger hon.

Ställde om sitt liv helt

Men mer följde. Den 1 april 2014 fick Isabelle sin tredje hjärnblödning.

- Jag var så sjuk att läkarna sa att jag troligen inte skulle överleva. Jag fick synen tillbaka men det var kaos i min kropp, jag kunde inte gå, röra mig normalt eller ens stå. Jag fick uppleva att åksjuka sannerligen inte är ett påhitt. Jag kräcktes konstant i sex dagar trots att jag låg stilla i min sjukhussäng.

Isabelle säger att den dagen var både den värsta och den bästa i hennes liv; då hon bestämde sig för att kämpa för sitt liv och ställde om helt till att leva efter sina värderingar.

Så nyligt som i måndags fick hon beskedet av en neurokirurgisk specialist i Lund att hennes

medfödda tillstånd faktiskt går att operera men att det är förenat med stora risker.

- Det görs endast i nödfall, säger Isabelle.

Vill uppmuntra andra

- Min "snälla" veganska livsstil och mitt "snälla" tankesätt räddade mitt liv, men jag säger inte att min livsstil är den bästa för alla. Jag vill uppmuntra människor till att leva efter sina egna värderingar, efter sina förutsättningar och äta den maten de själva tror på. För mig spelar det ingen roll om det är den så kallade "placeboeffekten" eller inte. Jag är så mycket lyckligare nu och jag känner att jag får rösta för den världen jag vill leva i med min livsstil varje dag.

Då under kampen för tillfrisknandet föddes också tankarna på ett eget företag inriktat på att ingjuta hopp, öka medvetenheten och inspirera människor till att leva grönare, hälsosammare och mer hållbart.

- Jag är övertygad om att vi tillsammans kan skapa en snällare och grönare värld för människor, djur och natur, resonerar hon.

Isabelle har valt maten som sitt bidrag till en hållbarare värld. Genom egna företaget har hon under det första året satsat på att föreläsa om sin resa tillbaka till livet, hur vi kan leva ett snällare liv enligt våra egna värderingar, hållbarhet, konsumtion och hälsosammare livsstil. På vegoevent som Uppsala vegofest informerar hon mer om sitt val att välja en vegansk livsstil.

Har kämpat hårt

- Jag har fått kämpa hårt för mitt företag men jag har också fått massor av stöd av min familj och mina vänner. Om ni vill göra om er livsstil, var inte rädd för att be om stöd och peppning, tipsar Isabelle Falck.

För att orka, tränar hon också yoga samt mediterar.

- Jag tappade mycket muskler senast jag var sjuk. Speciellt magmuskler och benmuskler. Jag tränar en yoga som bygger upp kroppen igen. Jag jobbar även mycket med mental träning.

Hon tycker också att det är roligt att intresset för att äta vegetariskt och klimatsmart ökar. Det i sin tur gör att många är intresse-

rade av att ta del av hennes historia och kanske i alla fall prova på vegansk mat och dryck.

- Jag tycker att det har blivit lättare att få tag i ekologiska veganska råvaror. Det går ingen nöd på mig i lilla Karlshamn där jag bor nu. Jag handlar en del på nätet men mycket hos de lokala handlarna. En del varor, som tomat, kan jag handla i en gårdsbutik. Det händer mycket nu, särskilt inom området klimatsmart mat, säger Isabelle Falck.

Förändra i samarbete

Rent generellt tror Isabelle att det går att förändra världen till det bättre genom att samarbeta. Utöver sitt engagemang för djur, miljö, hållbarhet och hälsa är hon engagerad i frågor som rör mänskliga rättigheter, människors lika värde, integration, jämställdhet och hbtq-frågor. Hon har även personlig erfarenhet av att ha utsatts för rasism under sin uppväxt på grund av att hennes pappa kommer från Marocko.

- Alla kan göra skillnad, sammanfattar Isabelle Falck.

Text och foto: Thomas Gustafsson

"... det är omfattande livfulla mötesplatser och kunskapskällor för människor som kanske aldrig annars skulle tala vid.

Dagens virala mötesplatser

Det är ett hårt tryck på moderna människor att hänga med språkligt och socialt, för att gestalta våra liv och klara vår kommunikation med andra, om vi strävar efter att vara öppna och medvetna personer. Det gäller att undvika de nyförbudna orden och att snappa upp de nya uttrycken.

Begreppet *politiskt korrekt* har tuggats sönder och spottats ut av många som satt en ära i det från början. Och vad det egentligen betyder och innebär förändras hela tiden när nya begreppsvärden och begreppsvärldar myntas i snabb takt omkring oss. Det gäller att lära sig koderna, nyorden och de nyvedertagna förkortningar som finns, om en ska vara bekväm i sammanhang där kanske framförallt unga, smarta och pålästa personer hemtamt och säkert rör sig bland begreppen i kommentarsfält och på olika virala mötesplatser.

På Instagram finns de välbesökta kontona: @kvinnohat (46 200 följare) @klasshat (11 100 följare) och @fattanu (16 700 följare). Här

rasar diskussionerna heta om aktuella och brännande ämnen. Det är en ny gästpostare varje vecka som väljer ämne och bilder inom ramen för kontot, och det är omfattande livfulla mötesplatser och kunskapskällor för människor som kanske aldrig annars skulle tala vid.

Här utvecklas språket och kommunikationen av alla som deltar. Här är uttryck som TW (triggervarning), och ST (syntolkning) självklara tillägg till inläggen och det skulle bli dålig stämning om du glömmer att använda dem här.

@kvinnohat tar upp och djupanalyserar till exempel samlingsbegrepp för icke-normativa könstillhörigheter, sällan omtalade sexuella/romantiska läggningar, det kan vara queera bokförlag (t.ex. www.olika.nu) som ger boktips, eller handla om feministiska symboler, normbrytande familjer, feministisk aktivism, om att vara kvinna och polis i en polisiär macho- och tystnadskultur, sexuella trakasserier i väktar-världen, om kvinnor inom kriminalvården, om transkvinnor, sexualitet och trans, feminitetskrav, köns-

dysfori, faderslängtan, feministiska präster, med mera.

@klasshat tar företräde vis upp historier från samhällets mörkare sidor. Här skildrar människor sin vardag i ett samhälle som blir allt sämre på att ta hand om sina svagaste och mest utsatta medborgare. Här postas berättelser om uppväxter i familjer med missbruk, psykisk ohälsa och fattigdom, hur barn vuxit upp och försökt skapa ett bättre liv än de kommit från, hur svårt det kan vara att bryta klassperspektivet. Här skildras arbetsrelaterade sjukdomar, konsekvenser av utebliven vård på grund av fattigdom, klasskillnader i skolan, bostadslöshet, skam, segregation, med mera. Diskussionerna som uppstår här är ofta glödande av solidaritet och uppmuntran.

@fattanu är en rörelse mot sexuellt våld, för samtycke i praktik och lagstiftning. Kontot är ett forum för djupare analyser kring arbetet inom rörelsen. Här presenteras medias bilder av sexuellt våld, information om workshops och föreläsningar på temat, grupperingar som Fattaman (som

bland annat gjort film om destruktiva maskulinitetsnormer) och Fattadans (som tog samtyckesdebatten in i dansvärlden). Här diskuteras straffansvar för kränkningar på nätet, hat och hot mot kvinnor som demokratiproblem, aktivisternas strategier, patriarkatets historia och våldtäktskulturen, problematisering av mainstream-porr, med mera.

Tidens normkritiska blick på vad som är okej eller inte när vi förhåller oss till andra människor är omhändertagande och inkluderande i sin kärna. Det finns något väldigt humant - i ordets bästa bemärkelse - i att så starkt vilja se andras belägenhet, ta plats med sin egen och nogsamt ta hänsyn till det i möten och kommunikation med andra. På så sätt får vi syn på varandra med mildare ögon och en större acceptans av olikheter skapas. På sikt skyddas vars och ens integritet och kanske får mänskligheten lättare att stå ut med varann. Och i den bästa av världar kan det i sin tur förhoppningsvis leda till mindre konflikter och färre destruktiva utagerade rädslor.

Nike Markelius

kultur med Nike

Film: Flickan, mamman och demonerna
Regissör: Suzanne Osten

Nike tipsar:

Stark skildring av psykisk sjukdom

I Suzanne Ostens nya vackra och viktiga film *Flickan, mamman och demonerna* får vi följa med till en värld som sällan visas på film eller i offentligheten. En verklighet som oftast göms undan bakom stängda dörrar. Ett skeende, en sjukdom, en osynlig men påtaglig dimension, som här

pågår inne i huvudet på mamman, vars hjärna är befolkad av demoner som tar över och styr livet som hon delar med sin lilla dotter i den stängda lägenheten.

Flickan Ti är innerligt lojal och stark i sina försök att styra upp den kaotiska tillvaron och hon har en ömsint och kärleksfull re-

lation till sin mamma, som är svindlande nära att släppa blicken på sitt barn, plågad av de starka påtryckningar de kostymklädda rödögda monsterdemonerna utsätter henne för.

Det är en stark och gripande skildring av den turbulens som psykisk sjukdom kan åsamka en fa-

milj. Deras rum andas bohemisk magi och kreativ kraft, som allt är fångat med stor dramatisk laddning i det lysande fotot. Osten visar en viktig skärva ur verkligheten, för alla barn som tvingas hantera vuxnas oförmåga att ta ansvar.

Nike Markelius

Foto: Triart film

Filmen är en thriller för barn och ett kärleksdrama för vuxna, enligt Suzanne Osten. Hon har tänkt att barn och vuxna ska se den tillsammans.

Foto: Triart film

Suzanne Osten tar avstamp i sin egen uppväxt och berättar en lika färgstark som gripande film om ett barns kärlek och lojalitet till sin förälder.

Foto: Triart film

För att överleva tar Ti till sin fantasi och beslutar sig för att besegra mammas demoner.

KLIMATFESTIVAL

16-21 MAJ 2016

MILJÖKULTUR
KÄRLEK FILM MUSIK
ÅTERBRUK DANS FÖRELÄSNINGAR
KLIMATGYMPA BARNENS FESTIVAL
KLÄDBYTE LEKSAKSBYTE
STAND-UP BOKBYTE FEST
KLIMATQUIZ AFTER WORK TEATER
STICKLINGSBYTE STADSÖDLING
UTSTÄLLNINGAR KONST SAMTAL
FLADDERMUSVANDRING
EKOVANDRING

WWW.KLIMATFESTIVALENMALMO.COM

Naturskyddsföreningen
Malmö

Studie
främjandet

Foto: HesseHolmberg/TT

Både rådjurskid och bebisar diar, men det som mammorna gör heter olika saker.

Det våras för däggdjuren

När såg du ett barn amma senast? Det har du nog aldrig sett eftersom amning innebär att låta ett barn suga mjölk från ens bröst. *Amma* och *mamma* är i själva verket samma ord, även om inte alla mammor ammar och även om inte alla som ammar är mammor. Vad barnet gör är att dia. När jag påpekar det för människor som blandar ihop begreppen säger de nästan alltid att det är djurungar som diar.

Det är märkligt att man använder olika ord för samma sak, beroende på om det handlar om människor eller andra djur. Människor blir gravida medan katter och kor blir dräktiga. Och den mänskliga mamman ammar när hon ger sin unge mjölk, medan kattmamman ger ungarna di.

Där har vi nog förklaringen till att *dia* låter så "djuriskt" - men människobebisen och kattungen diar, båda två.

Dägga är ett ovanligt ord, men intressant. Det är vad däggdjursmammor gör när ungarna diar. Från början daggade även mänskliga mödrar, vilket man kan läsa om i gamla bibelöversättningar. Men sedan länge används det bara om andra däggdjur - ja, däggdjur är förstås djur som daggar. *Dia* och *dägga* kommer från samma ordstam, indoeuropeiska *dhei*, och förhåller sig till varandra som *sitta* och *sätta* eller *ligga* och *lägga*.

Att vi använder olika ord för samma sak beroende på om det gäller människor eller andra djur handlar nog om ett upplevt avstånd. Insikten att vi alla är djur har tagit tid på sig att landa. Vi

människor har sett de andra djuren som något annat och lägre, givna till oss att använda. Inte varelser att känna samhörighet med.

Själva födseln är en födsel, oavsett om den som föder är människa eller tillhör någon annan art. Men det är inte så lätt med orden ändå. Den 26 april berättade till exempel SVT om en kvinna som inte visste att hon var gravid förrän hon i helgen "förlöste en liten bebis - något som ingen hade räknat med".

Nej, det hade varit oväntat även om graviditeten hade varit känd. Att förlösa någon är att hjälpa till när hen föder barn, och det gör inte bebisar. Förhoppningsvis var det en barnmorska som förlöste kvinnan.

Prins Carl Philip verkar också behöva studera lite biologi, eller

kanske en ordbok. När han nyligen berättade för media att han och hans fru hade fått en son sa han att barnet hade nedkommit. I själva verket var det prinsessan Sofia som nedkom med ett barn, medan lille Alexander helt enkelt föddes.

Förklaringen till att folk klämmer till med *nedkomma* eller *förlösa* när de menar något helt annat är uppenbarligen okunskap förenad med ett visst snobberi. Det ska låta lite fint, och dessutom ska man ju variera vokabulären.

Men att födas är att födas, oavsett om man är kattunge eller prins. Precis som både kattungar och småprinsar diar sina mammor (om de inte får nappflaska istället, men det är en annan historia). Vi är ju alla däggdjur.

Malin Bergendal

HÅLLBARA BÖCKER

Här är fyra boktips för dig som bryr dig om miljön och är redo att ta steget till en mer hållbar livsstil. Fyra böcker som på olika sätt kan ge en puff i rätt riktning. För vore det inte bra om vi alla åt mindre kött, cyklade istället för att åka bil, lärde oss att leva mer i samklang i naturen, och hade miljö och hållbarhet i fokus när vi renoverar våra hem?

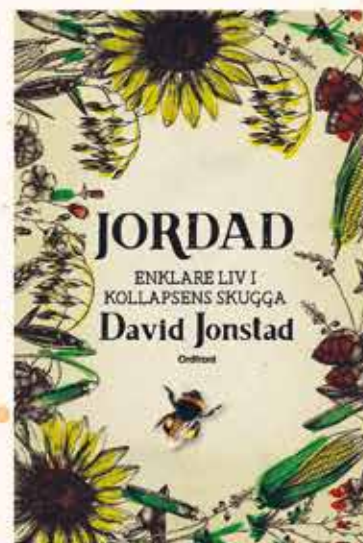
KATARINA JOHANSSON

➤ **Rumsrent** – Hemmafixarens guide till ett giftfritt, miljövänligt och hälsosamt hem

LINA E. JOHANSSON
OCH MAJA LAGERCRANTZ

➤ **Cykla!** Två hjul som förändrar världen

DAVID JONSTAD

➤ **Jordad** – Enklare liv i kollapsens skugga

SARA ASK OCH LISA BJÄRBO

➤ **Ännu mera vego**

*Böcker
förändrar
världen*

Ordfront
förlag

www.ordfrontforlag.se

Lotta Sjöberg

Det kan alltid bli värre

Var alltid dig själv.

Någon jävel kommer stå ut med dig.

Och älska dig. För att du är dig själv.

Villfarelser

Suverän tidning
som borde finnas
i din tidningskorg
Agneta.

Anita

Lycka till med tid-
ningen! Läser den
med stort intresse! :-)

Helena

Varför använder du en kriminell
handling för att exemplifiera an-
vändningen av "de och dem"? Att
släppa ut minkar är kriminellt och
utgör alltid en lokal ekologisk kata-
strof eftersom mängder av minkar,
en för nordisk natur främmande
art, dödar alla försvarslösa små-
djur och sjöfåglar i dess väg.

Hade du istället exemplifierat med
vänsterextremister som demon-
strerade mot SD hade du sannolikt
klarat dig från min kritik.

Daniel

Vi har roat oss igen med
ditt makalösa korsord!
Du är en mästare!

Sofia och Nils till korsords-
makare Malin Bergendal

Syre engagerar!

Redan första numret innehöll en, vad som skulle
se ut som en nyhetsartikel om NATO, vilken var
grovt vinklad - vilket var tydligt även för mot-
ståndare till NATO, om man är tillräckligt insatt
i frågan. Jag kan inte alla ämnen det numret tog
upp i övriga artiklar på nyhetsplats, men kom-
mer ihåg att jag reagerade på minst en artikel till.

Långt bak i tidningen fanns även en annons där ni
sökte personal och refererade till GP som en po-
litiskt "brun" tidning - alltså nazistisk om jag för-
står termen rätt. Brunmålning av seriösa menings-
motståndare är något som jag bara ser den ganska
oseriösa och av saklig debatt totalt ointresserade
yttersta vänstern ägna sig åt på Twitter.

Dominik

Välmenande djurrättsaktivister, som
ofta tror sig förstå djurens känslor
bättre än de yrkesfarna, säger sig
"föra djurens talan", verkar inte vilja
se konsekvenserna av angiveri och (a)
sociala hatkampanjer. Även rättssys-
temet i landsbygdsärenden verkar ha
tappat förståelsen för minoriteterna
på landsbygden. Man sväljer "ideella
föreningars" engagemang och patos
som fakta.

Åke

Återvinning av Syre.

Monika

Fria Tidningen är likt 68 ett stort misslyck-
ande. Du [Lennart Fernström, reds anm]
lämnade och startade nytt. Men vart är Syre
på väg? Till ett smöra-kråset-bord à la Coop
eller Ica, där var och en kan plocka, men i
Syres fall veganskt. Fria föll och bär nu som
åsna åsnan på ryggen. Religionen, kapita-
lismen och nationalismen förstör, så att jor-
den dör. Syre bör enligt min amatörmässiga,
flummiga åsikt vända upp-och-ner på allt för
att se vad som ligger i botten, för jag tror vi
är så intrasslade, så förfärligt mycket regera-
de att det inte kan utredas utan måste brän-
nas upp, sprängas och så börja ett nytt.

Hans

Fler behöver Syre - ge bort en provprenumeration!
Välj mellan en månad (8 nr) för 44 kr, två månader
(16 nr) för 85 kr eller tre månader (25 nr) för 125 kr.

OBS: ge bort-erbjudandet gäller endast er som är prenumeranter.

Är du inte det kan du teckna en egen prenumeration på tidningensyre.se.

Mottagare av prenumerationen (glöm inte att informera mottagaren):

Om du vill ge bort till fler skicka med ett separat papper.

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

☐ 1 månad (8 nr) för 44 kr ☐ 2 månader (16 nr) för 85 kr ☐ 3 månader (25 nr) för 125 kr

Mina uppgifter (hit skickas fakturan):

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

Skickas till (inget porto behövs)

Syre c/o Mediehuset Grönt
Svarspost
20664138
110 04 Stockholm

Modernista

TRUMSLAG HJÄRTSLAG NIKE MARKELIUS

‘Jag visste tidigt att lita till min röst. Jag kände redan mitt första levnadsår att min röst bar med en råstyrka som en urkraft ur djupet av mitt inre.’

FÖRSTA GÅNGEN Nike Markelius sätter sig bakom ett trumset är när hon tillsammans med några vänner startar punkbandet Usch. Året är 1978, Nike är sexton och punken har kommit till stan. De blir förband till Ebba Grön, och snart börjar Nike spela trummor i Tant Strul, som hittar ett unikt musikaliskt uttryck i åttiotalets början.

I självbiografen *Trumslag hjärtslag* berättar Nike Markelius – med ett glittrande språk, präglad av livslust och kärlek – om framgång och fall, barnafödande, arbetslöshet och sjukdom, om frånvaron av en far och försöken

att skapa nya sammanhang efter den intensiva tiden med Tant Strul. Det blir soloprojekt, teater, skrivande och skivbolag. Kontrasterna är många – rampljus och brödjobb, tv-intervjuer och gummistövlar i skogen, studioarbete och magiska somrar på Färö.

Men Nike berättar också om hur det är att vara trummis och kvinna i en musikvärld som under så många år dominerats av män. Och om konstens och kreativitetens avgörande betydelse, både för individen och samhället.

Trumslag hjärtslag är rikt illustrerad med bilder ur Nike Markelius liv och karriär.

NIKE MARKELIUS, född 1962 och uppvuxen i Stockholm, är trummis, sångerska, textförfattare och kompositör. Hon blev känd som medlem i Tant Strul i början av åttiotalet och är i dag verksam i flera musikaliska sammanhang, som soloartist, instrumentalist och med det egna bandet Nike & Röda Orkestern. Hon har också skrivit dramatik och utgör en stark röst i den offentliga debatten kring arbetsmarknadspolitik och andra samhällspolitiska frågor. *Trumslag hjärtslag* är hennes första bok. Omfång: 472 sidor. Utkommer: Februari 2016.

Modernista

FOTO: ARNO BALZARINI/APTT

SOM YGGDRASIL

VILL VARA VÄT OM RÖTTERNA

FORNA TIDERS FRU

VERBALISERADE

INTE SOM ANDRA

TRIVS MED INFINITIV

DÄR BÖR FINNAS STJÄRTERUM

TYP TRANS-PLANTERA

I KARTONG

NORSK ALV SOM BYGGDES UT EFTER MÅNGA ÅRS KAMP

KAN EN SINGEL ELLER EN SÄRBO NUMERA BO

VILL DU NOG OCKSÅ HA

DET ÄR BRA ATT KUNNA NÄR MAN LÖSER KORSORD

EN TON PÅ GAFFELN

VÄXER VID 0°

SÄNA FONDER SKA VÄL SAMLA PENGAR TILL NÄR VI BLIR GAMLA

MEST ETT SAMMANHÄLLET TOMRUM

MINNE I EN PINNE

malin 2016

HAR SAGT SÅ HÄR: "JAG TYCKER MÅNGA KOMMENTARER ÄR ORÄTTVISA OCH INSKRÄNKTA, MEN ALLA KOMMENTARER I VÄRLDEN KAN INTE TA FRÅN MIG DET SOM BETYDER NÅGOT, NAMLIGEN ATT FOTBOLL ÄR GLÄDJE."

HEMLIG SÅS

TAS TEN-DENTIÖST

KRISPIGT LINSBRÖD

NÄR DET INTE BLEV SOM MAN TÄNKTE SIG

KAN INTE SIMMA I TOMATSÅS

HASTFRISYR

BÖR VARA BÅDE SNABB OCH NOGGRANN

MER ÄN BARA TUT I LUREN

MUNTUG DEMENTI

TILLTAL I PLURAL

FOR BINÄRA BUDSKAP

PATIENS-TILLSTÄND

ÄR KLIMAT-PROBLEMEN LAGLÖST TILLSTÄND?

KAN VARA FAST, FLYTANDE ELLER MÄNSKLIG

EFTER EXEMPEL

EMOT KVALEN

I FONTÄNEN

KLART BESKED

HETTE HOLGERS-SON OCH FLYG OCH DÄRDEL OCH FERLIN

FÄR DÄNSKOLANS ELEVER

KRIMINELL KAPTEN

ROAR SIG VÄL KUNGLIGT MED PRINS-KORV PÅ DROTTNING-GATAN

GÅR BÄTTRE UTAN VIND ÄN UTAN ÅROR

INTE ODELAT

ÄR INTE STORKEN LÄNGRE

ÄR SÄNG-LIGGANDE

KAN MAN MED HUVUDET SOM VÄPEN

SÅ SKA DET STÅ

TÄNKER TRÅKTIGT

OM ETT HALVÅR ELLER SÅ

ÖVER-ANVÄND PREPO-SITION

SOM LIVET - FAST BÄRBAR

DREV TITANIC

ÄR MOLLY STERLING

MAT FRÅN HAVET

KUNGEN

GICK DET FEM PÅ EN TRALLING

VISA TÄNDERNA I VÄNSKAP

DAGGIG

STRÄNG MEN INTE RÄTTVIS

KANSKE FRÅN ELLAN VANNIN

ORD EFTER ORD

PÅ HUGGET

LÄNG HÖJD

FÄR KLARA SIG SJÄLVA

KAN VARA LITE STYV I KORKEN

KÄNNS GLATT

Facit till korsordet i Syre #55

SE D H M A H L G E S

V I N D A L O O V I V A E N

M I M I N O R R E P I G O N E R

L O P P I S N A N N S O M R O

L A P S K A N Y T T M A G E N

A D A A G N P Y E Å K E R N

G I T A R R L A T A

K A N A

V A G

I N O M G E

R O R

L A S

K O N S T

A S T O

R A V E L

G R I N D

Facit till korsordet i Syre #51

Du missade väl inte tisdagstidningen?

För den fördjupade diskussionen och rapporteringen är ett pappersmagasin till helgen utmärkt. Men för de snabba nyheterna och de snabba kommentarerna är en gång i veckan för gles. Därför smygstartade vi i början av april med digital tisdagsutgivning av Syre. Det innebär att du nu får Syre på papper på fredagar och den digitala utgåvan på tisdagar. Du hittar tisdagens tidning på: tidningensyre.se/nummer

Glöd – Ledare
Malin Bergendal

Nya FN-deklarationen – en chans att tänka om

”Utgångspunkten är att människor inte ska hamna i situationer där de riskerar att fara illa av droger eller av annat.”

tidningensyre.se/nummer

Glöd – Under ytan

Att dra slutsatser av krisen i MP

Det idealistiska Miljöpartiet är i kris. Nu under andra veckan av mediedrev och skandaler, med mer eller mindre substans, börjar det bli möjligt att skilja stort från smått. Det behövs, skriver Lotta Hedström på Under ytan.

Glöd – Under ytan

30 år efter Tjernobyl

I dag, tisdagen den 26 april, har 30 år gått sedan Tjernobylolyckan. Eia Liljegren-Palmær skriver om Harrisburg, Tjernobyl och Fukushima och om lögnerna som användes för att skyla över den ena katastrofen efter den andra.

Radar – Nyheter

Språkrören ställer sina platser till förfogande

Miljöpartiets språkrör Gustav Fridolin och Åsa Romson ställer sina platser till förfogande inför den stundande partikongressen. Detta efter den senaste veckans turbulens.

Stärkt position för samerna i Nordiska rådet

Nordiska rådet stärker sin relation till samerna. Under vårsessionen i Oslo beviljades Samiska parlamentariska rådet utvidgad observatörsrätt. Det blev alltså inget fullt medlemskap, vilket samerna argumenterat för.

Oberoende kommission tvingas lämna Mexiko

I september 2014 försvann 43 demonstrerande lärarstudenter spårlost i sydvästra Mexiko efter att ha förts bort av polis. Den mexikanska statens utredning har släpat efter eller till och med saboterats med politiska motiv, fastslår en oberoende kommission som kastas ut ur landet.

Nyupptäckt korallrev hotat

Ett korallrev på nästan 100 mil har upptäckts i Amazonfloden i Sydamerika. Forskarna, från Brasilien och USA, menar att det är ett mycket överraskande fynd eftersom den här typen av marina landskap normalt inte trivs i miljöer som inte erbjuder klart och salt vatten.

Miljöminister Åsa Romson (MP) kommenterar klimatavtalet som fattats på COP21-mötet i Paris.

Klimatavtalet skrevs under av 175 länder

Klimatavtalet som förhandlades fram i Paris i december skrevs under av 175 länder i FNs generalförsamling i fredags. Från Sverige deltog miljöminister Åsa Romson. Antalet underskrifter under en dag var ett rekord för världsorganisationen och avtalet ratificerades direkt av 15 utvecklingsländer.

Basinkomst för en by i Uganda

I januari 2017 kommer den ideella organisationen Eight att börja ge en basinkomst till alla 50 hushåll i en by i området Fort Portal i Uganda.

Organisationer går samman för "matsuveränitet"

Sverige behöver öka sin förmåga till självförsörjning, anser tre bonde- och småbrukarorganisationer som nu ska arbeta med Latinamerikagrupperna, Jordens vänner och Fian Sverige för en hållbar jordbrukspolitik.

Ny teknik förenklar livet för risbönder

Tack vare en ny och specialbyggd spis och ångkokare behöver inte Salabanya Tabaitou längre stå och kisa på grund av röken när hon ångar det ris som ska säljas som parboiled.

Indiens fattiga står utanför satsning på smarta städer

Den indiska miljonstaden Bhubaneswars centrum ska utvecklas till en smart stad med miljövänligare profil - där tillgången på internet, el och vatten alltid ska fungera och avloppsvattnet renas. Men befolkningen i stadens fattiga områden ingår inte i projektet.

Radar – Veckan i bild

Syre ger dig de senaste nyhetshändelserna i bilder.

”Det är viktigt att fortsättningsvis kunna besöka platser som Tjernobyl. Att stänga allmänhetens tillgång till Tjernobyl och försöka få människor att glömma bort platsen och vad som hände vore omoraliskt.”

Zoom

Tjernobyl – både en kostnad och en minnesplats

För 30 år sedan, 01.23 lokal tid, havererade reaktor 4 vid kärnkraftverket Tjernobyl norr om Kiev. På händelser har gett upphov till så många nyhetsartiklar, så mycket populärkultur och så vitt skilda slutsatser kring kärnkraftsolyckans kort- och långsiktiga följder. Klart är att den evakuerade zonen fortsätter att intressera - och locka besökare.

Foto: Sergei Chuzavkov/AP photo/TT

På ett protestmöte i Kiev, Ukraina, onsdag, den 23 mars 2016 bär demonstranter på bilder på människor som dog under olyckan eller efter en tid av radioaktivt nedfall från Tjernobylkatastrofen 1986. Demonstranterna kräver ökad ersättning och bidrag för människorna som drabbats.

Energi

Prince – en av de viktigaste förebilderna vi haft

Prince var ett musikaliskt geni och han utmanade könsnormer och sprängde gränser. Dessutom hade han ett stort socialt engagemang. ”Hans enorma popularitet har nog mycket att göra med hans hängivenhet, hans professionalitet och den starka känslan av att allt han gjorde kom rakt ur hjärtat”, skriver Nike Markelius.

Energi – Syre tipsar

Skogen är full av mat

I skogen växer mycket mat. Men vilka växter går att äta? Och var finns de? Skogsskafferiet ger svar.

Foto: Petra Helligren

Fredrik Apollo Asplund.

Energi – Recension

Rakt upp och ärligt i Skärholmen

”En man står på scen med muskulösa armar, kallt huvud och öm blick. Fredrik Apollo Asplund berättar på en gång skört och kaxigt om sitt liv, lika mycket med röst och rörelser som med hela sin uppenbarelse, skriver Andreas Hedfors.

Glöd – László Gönczi

Hälsningar i perspektiv

”Självklart behöver de troende rätta sig efter rådande lagar. Men när det kommer till svenska seder och bruk, då? Hur långt behöver vi kräva följsamhet?”

László Gönczi

avhoppad kärnfysiker, kommunpolitiker (MP)
gästkrönikör i Syre

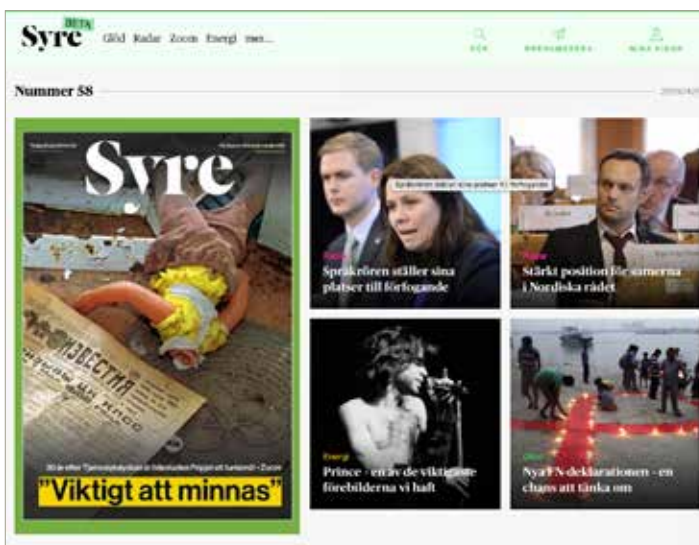

Så här läser du tisdagstidningen

Du läser alla artiklar som puffas för på detta uppslag på tidningensyre.se/nummer. Som prenumerant ska du ha fått ett mejl av oss i tisdags kväll. Om du inte fick ett mejl med länk för att skapa logg-in trots att du är prenumerant kan det bero på någon av följande saker:

- Det har filtrerats till din skräpkorg. Kolla om det ligger där och markera att liknande framtida mejl inte ska hanteras som spam.
- Vi har inte din mejladress eller den mejladress vi har är fel. Mejla dina uppgifter till prenumeration@tidningensyre.se så fixar vi det.

Du skapar som prenumerant ett konto genom att gå in på <http://tidningensyre.se/lostpassword>. Fyll i din e-postadress så får du, om adressen finns i vårt register, ett mejl där du bekräftar det nya kontot.

tidningensyre.se/nummer

De nummer vi ger ut nu på tisdagar är en betaversion. Allt är inte klart och både vi och webbyrån sitter fortfarande och jobbar med utvecklingen. Vi tror dock att vi i grunden har hittat en fin mix av gammal hederlig nummerbaserad tidning och en modern lättläst webbsida. Vi hoppas därför att ni alla vill gå in och ge oss feedback på denna testversion. Vad är bra? Vad skulle ni vilja ha annorlunda? Är det något som inte funkar? Mejla dina synpunkter till jan-ake.eriksson@tidningensyre.se.

Glöd - Leo Rudberg

Låt kolet ligga

Varför vill Vattenfall riskera tusentals människoliv? Den frågan har ingen journalist ställt till Vattenfall eller vår regering. Detta trots att det statliga bolaget nu med regeringens stöd planerar att sälja kol till ett tjeckiskt kolbolag. Kol som om det förbränns kommer skapa enorma utsläpp - lika stora som 24 år av Sveriges samlade utsläpp av koldioxid.

"Vad har detta med människoliv att göra?" kanske du undrar. Det är en berättigad fråga. I media används ofta svältande isbjörnar och smältande glaciärer som illustration för klimatförändringarna, snarare än drabbade människor. I själva verket hotar klimatet många fler än isbjörnarna.

Klimatet hotar människor. Det är en fråga om liv och död. Det drabbar miljontals människor, som tvingas fly, svälta eller dö till följd av klimatförändringarna. Biologisk mångfald och djurrätt är givetvis också viktiga skäl att engagera sig för miljön, men alltför ofta hamnar de mänskliga offren i skymundan.

Vattenfalls kolförsäljning ställer Sverige inför ett vägskäl. Vill vi fortsätta bidra till katastrofer, svält och död för människor som redan i dag tillhör mänsklighetens mest utsatta? Eller vill vi istället ta vårt ansvar, låta kolet ligga och agera förebild för övergången till en fossilfri, hållbar framtid? För en regering som kallar sig grön borde svaret vara självklart.

Regeringen vägrar dock ta ansvar och skyller ifrån sig på riksdagen. Miljöminister Romson och näringsminister Damberg påstår båda att regeringen inte själva kan styra om Vattenfalls verksamhet. Detta är fel. Enligt ett rättsutlåtande till Riksdagen har regeringen all möjlighet att stoppa försäljningen av kolet. Det som saknas är inte juridisk förmåga - utan politisk vilja.

Miljöpolitik handlar om mänskliga rättigheter. Detta gäller inte endast klimatet, där regeringen fortsätter på sin människofientliga linje med kolförsäljningar, motorvägar och flygsubventioner som alla hotar rätten till liv och säkerhet för klimatförändringarnas offer.

Det handlar även om mineralpolitiken. Regeringens mineralstrategi öppnar upp för en enorm exploatering, där flera naturområden förstörs eller förgiftas för att bana väg åt gruvindustrin. Detta är självklart en fråga om naturens inneboende värde, hotade arter och biologisk mångfald - men det är även en fråga om grundläggande rättigheter hos lokal- och urbefolkning. Förorenat vatten, risken för dammolyckor och söndersprängda landskap är alla problem som hotar rätten till liv, hälsa och säkerhet för de människor som lever i närheten av gruvorna. I samernas fall innebär gruvexpansionen därutöver en inskränkning i samernas mänskliga rättigheter som urfolk.

Vad gäller både klimat och gruvor stoltserar makt-havare ofta med fina ord. Jag var själv med Fältbiologerna i Paris när världens ledare förhandlade fram det nya klimatavtalet, som trots enorma brister presenterades som att politikerna ville "ta ansvar". Löfven, du har nu ett ypperligt tillfälle att gå från ord till handling. Låt kolet ligga!

folkkampanjfor-
asylratt.se. Över
40 000 namn för
asylrätten - skriv
på du med!

EU. Turkiet
skjuter ihjäl
människor på flykt.
EU fortsätter skicka
dit flyktingar.

Leo Rudberg
aktivist i Fältbiologerna, UNF, Piratpartiet och
Unga för basinkomst
fristående krönikör för Syre